

В статті проаналізовані та розглянуті основні інтеграційні процеси, які сформувалися в країнах ібероамериканського світу, що привели до створення значущого числа функціональних об'єднань і груп на основі культурної, етнічної та мовної інтеграції. Вказано, що активізація цих процесів відбулася на 90-і роки ХХ ст. Дані інтеграційні процеси мають на меті створення не тільки економічних, торгових та митних союзів, але й політичних, з створенням наднаціональних інститутів політичної влади.

The article analyzes the basic and integration processes, which are formed in the countries of the Ibero-American world, these processes created a large number of functional groups and associations, through the cultural, ethnic and linguistic integration. Also, these processes intensified in the 90 years of the twentieth century. This integration processes aimed to create not only economic, trade and customs union, but also political, with the creation of supranational institutions of political power.

Стаття надійшла до редколегії 10.02.2017

УДК 316.77:32.019.5(470+571)

Бондаренко С.В., ДонНУ імені Василя Стуса

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА ПОЛІТИКА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ТА ПРОСУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ У СВІТІ

У статті розглянуті засади інформаційно-комунікаційної політики Російської Федерації у контексті захисту та просування національних інтересів у світі. Проведений аналіз базових документів, які визначають її принципи та характер у контексті брендингу територій. Визначені стратегічні напрямки, механізми формування і реалізації, внутрішні та зовнішні ризики. Окреслені вектори впливу на імідж, репутацію та бренди політичних територій (країн та їх об'єднань).

Події, які розгорнулись у світовому політичному просторі за останні три-чотири роки, засвідчили важливість та необхідність використання широкого спектру інформаційно-комунікаційних

технологій задля забезпечення та захисту національних інтересів як окремих країн, так і наднаціональних об'єднань, зокрема ЄС та НАТО. Ініційовані з боку Російської Федерації (далі – РФ) масштабні інформаційно-комунікаційні операції з просування та захисту власних інтересів відкрили нову сторінку в історії інформаційно-психологічного протистояння між країнами та їх союзами. Військова агресія проти України, яка супроводжувалась багаторічною інформаційною, психологічною, ідеологічною підготовкою, спровокувала глобальну політичну кризу та зміни у безпекових політиках США, ЄС, НАТО, країнах колишнього Радянського Союзу. Теоретичні та практичні напрацювання російських вчених, військових, політологів, фахівців зі стратегічних комунікацій, маркетологів, журналістів, психологів створили потужний шар науково-практичного знання щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій у просуванні та захисті власних національних інтересів. Вивчення цього досвіду та базових принципів впровадження дозволить краще зрозуміти особливості російської політики, спрогнозувати подальші кроки РФ та напрацювати адекватні засоби протидії, зниження ризиків інформаційно-комунікаційних впливів, які ставлять під загрозу державні кордони, національні інтереси, зокрема, України та вплив потужних об'єднань – ЄС та НАТО, які є прямими конкурентами Російської Федерації.

Вплив інформаційно-комунікаційних каналів на світовий порядок має багаторічну історію, але з 2014 року в політологічному науковому та практичному середовищі активно відбувається вивчення такого феномену як «гібридна війна». Особлива увага приділяється її інформаційно-комунікаційному компоненту, який забезпечує потужний психологічний та ідеологічний вплив на великі маси людей на рівні з веденням прямих бойових дій; системні впливи на імідж, репутацію та легітимність територій, державних та наддержавних інституцій, які забезпечують їх стабільність та життєздатність. У контексті статті інтерес представляють роботи вітчизняних науковців – В.Горбулна, Г.Почепцова, Л.Губерського, Є.Тихомирової, Є.Магди, Л.Смоли, Н.Карпчук, Д.Золотухіна та російських – І.Кисльова, Д.Замятіна, Е.Галумова, А.Манойла, А.Петренка, Д.Фролова, Д.Гаври, І.Панаріна.

Мета статті полягає у визначенні основних напрямків інформаційно-комунікаційної політики Російської Федерації, їх

впливів на імідж, репутацію та бренди інших політичних територій (країн та їх об'єднань).

Не дивлячись на певне відставання від світових лідерів (таких як США, Велика Британія, Німеччина) у сфері розвитку інформаційного суспільства, Російська Федерація, починаючи з 2000-х років активно працює над формуванням власного та завоюванням вже існуючого інформаційного простору. Серед знакових політико-правових документів, які заклали основу інформаційно-комунікаційної політики, є Доктрина інформаційної безпеки РФ [2] (2000 рік) та Стратегія національної безпеки Російської Федерації до 2020 року [8] (2009 рік). Саме ці документи регламентують формування та реалізацію інформаційної політики Російської Федерації, у т.ч. в сфері брендингу власної країни та впливу на інші політичні території. Визначали основні засади, принципи та конкретні цілі по завоюванню інформаційного простору, захисту національних інтересів в інформаційному просторі та просуванню образу країни, як одного з світових центрів впливу.

Згідно Стратегії національної безпеки Російської Федерації основною метою діяльності держави є запобігання внутрішнім та зовнішнім загрозам національній безпеці, динамічного розвитку та перетворення РФ в одну з держав, що є лідером по рівню технічного прогресу, якості життя населення, впливу на світові процеси. РФ позиціонує себе як державу, яка має достатній потенціал щоб стати одним із п'яти світових лідерів, які мають вплив на формування порядку денного глобальної політики, економіки та гуманітарної сфери. У Стратегії особлива увага приділяється інформаційно-комунікаційній політиці. З одного боку вона використовується як елемент захисту, з іншого – як інструмент, який повинен «відвоювати» місце для країни у вже сформованому глобальному інформаційному просторі. Засобами забезпечення національної безпеки в одній площині із технічною інфраструктурою та технологіями, виділяють лінгвістичні (на думку автора, під цим терміном можна розуміти вироблення власних смислів, як основу для подальших меседжів, які наповнять технічну інфраструктуру передачі інформації), які використовуються в системі забезпечення національної безпеки для збору, формування, обробки, передачі або прийому інформації про стан національної безпеки та засобів по її укріпленню. Особливу увагу привертає

інформаційно-комунікаційні інтереси РФ у культурній, науковій та освітній сферах. Діяльність держави зосереджена на вихованні нових поколінь в найкращих російських традиціях, розвитку виробництва та прокати творів вітчизняного кінематографу, розвитку культурно-пізнавального туризму, формуванні державного замовлення на створення кінематографічної та друкованої продукції, телерадіопрограм та Інтернет ресурсів, а також використанні культурного потенціалу Росії в інтересах багатобічного міжнародного співробітництва [8].

Наступним документом, який визначає діяльність РФ в інформаційному просторі, є Доктрина інформаційної безпеки РФ [2]. Доктрина розвиває Концепцію національної безпеки Російської Федерації стосовно інформаційної складової національної політики. Під інформаційною безпекою РФ розуміється стан захищеності її національних інтересів в інформаційній сфері, що визначаються сукупністю факторів, принципів та підходів забезпечення непорушності конституційного ладу, суверенітету і територіальної цілісності Російської Федерації, політичної, економічної та соціальної стабільності, позитивного сприйняття та схвалення її політики, впливу на формування порядку денного світової політики.

Розроблені до 2014 року документи мали відносно мирний характер, формально відповідали міжнародним нормам та закріплювали свої національні інтереси в інформаційно-комунікаційній сфері. Однак події 2014-2015 років (анексія Криму, розв'язання збройного конфлікту на Сході України, потужні інформаційні атаки на закордонні країни, системна дезінформація тощо) змушують керівництво РФ переглянути базові документи та підлаштувати їх до нових умов, у яких опинилась країна. Активна протидія російській пропаганді, технічного обмеження покриття підконтрольних владі засобів масової інформації, блокування соціальних мереж та інших сервісів розповсюдження інформації змушують Російську Федерацію зайняти жорстку позицію щодо захисту власних інтересів, які відобразились у нових редакціях стратегічних документів.

Якщо порівнювати дві Стратегії національної безпеки РФ у редакціях 2009 та 2015 років, можна побачити наступну відмінність. Інформаційно-комунікаційні загрози, які впливають на формування громадської думки, у середині РФ розглядаються

як один з основних чинників збереження суверенітету та цілісності країни. У Стратегії 2009 року такі загрози розглядалися опосередковано та у контексті інших загроз, як додатковий чинник. В основному вони обмежувались впливом на технічну інфраструктуру та можливим збоєм у діяльності державних органів влади, частково щодо захисту національних цінностей та культури [2]. У Стратегії 2015 року – інформаційно-комунікаційні загрози, зокрема, пропагандистські, та впливи виділені в окремі пункти та пріоритети забезпечення національної безпеки. У цій Стратегії чітко зазначено, що конкуренція між державами все у більшій мірі охоплює цінності та моделі громадського розвитку. Все більший вплив на характер міжнародної обстановки сприяє активному протиборству у глобальному інформаційному просторі, що обумовлено прагненнями деяких країн використовувати інформаційні та комунікаційні технології для досягнення своїх геополітичних цілей, у тому числі шляхом маніпуляції громадською думкою та фальсифікацією історії. Окремими пунктами інформаційно-комунікаційне протиборство та захист національних інтересів у контексті позитивного сприйняття та високого рівня лояльності до Російської Федерації зазначені у оборонній, культурній сферах, державній та громадській безпеці. Основними загрозами та напрямками захисту є протидія руйнування національних духовно-моральних цінностей та єдності мононаціонального народу РФ шляхом зовнішньої культурної та інформаційної пропаганди. Протидія поширенню пропаганди, ідеологій фашизму, екстремізму, тероризму та сепаратизму. Особлива увага приділяється системам виявлення та аналізу загроз в інформаційній сфері, забезпеченню захищеності громадян та суспільства від деструктивного інформаційного впливу з боку екстремістських та терористичних організацій, іноземних спецслужб та пропагандистських структур [10].

Ці положення прямо вказують на важливість формування необхідних образів держави, формування лояльності та довіри до території, що матиме широку підтримку як всередині, так і зовні. Такі підходи логічно вписуються у концепцію брендингу території, метою якого є забезпечення цілеспрямованої діяльності політичних суб'єктів по створенню, корекції та просуванню позитивного образу території у зовнішньополітичному та внутрішньополітичному полі [6, С. 122].

Значно відрізняються цілі, завдання, пріоритети та загрози інформаційній безпеці, які визначені у Доктрині інформаційної безпеки Російської Федерації, що були прийняті у 2000 та 2016 роках. Якщо на початку 2000 років Російська Федерація переймалась за збереження власного інформаційного простору та виходу його з-під впливу закордонних країн, то у 2016 році акценти зміщуються у бік закріплення отриманих здобутків щодо стабільної трансляції необхідної інформації у зовнішньому інформаційному середовищі. На початку тисячоліття одним із складових національних інтересів в інформаційній сфері було стабільне забезпечення державної політики, пов'язаної із донесенням до російської та міжнародної громадськості достовірної інформації про державну політику, її офіційної позиції по соціально значущим подіям російського та міжнародного життя, з забезпеченням доступу до громадян до відкритих державних інформаційних ресурсів. Серед загроз було визначено витиснення російських інформагенцій, ЗМІ із внутрішнього інформаційного ринку та підсилення залежності духовної, економічної та політичної сфер громадського життя Росії від закордонних інформагенцій; девальвація духовних цінностей, пропаганда зразків масової культури, заснованих на культурі насильства, на духовних та моральних цінностях, що заперечують цінностям, які прийняті у російському суспільстві; маніпулювання інформацією (дезінформація, приховування або викривлення інформації); монополізація інформаційного ринку Росії, його окремих сегментів вітчизняними та закордонними інформаційними структурами; блокування державних ЗМІ щодо інформування російської та закордонної аудиторії тощо. Джерелами загроз було зазначено намагання ряду країн домінувати та нанесення шкоди Росії у світовому інформаційному просторі, витисненню її з зовнішнього та внутрішнього інформаційних ринків [10]. Саме у цей час розпочинається період перерозподілу інформаційного ринку Росії на користь владних структур та наближених до керівництва країни представників фінансово-промислових груп. За останні 10 років російській владі практично вдалося впоратись із забезпеченням цього пріоритету через контроль над медійним та комунікаційним простором.

У Доктрині 2016 року акценти зміщуються на більш високий рівень протистояння та захисту національних інформаційних інтересів. Якщо раніше увага приділялась захопленню та утри-

манню інформаційного простору у фізичному, наповненню його власними смислами, які повинні переорієнтувати громадян на внутрішній продукт, то зараз сили націлені на захист інтересів у смислового протистоянні. Під смисловим протистоянням слід розуміти процес інформаційно-комунікаційного впливу на зовнішні та внутрішні аудиторії з метою зміни їх ціннісних орієнтацій та поведінки, які впливають на стабільність системи, в якій знаходиться особистість [7, С. 22-23].

Як зазначено у Доктрині, основними загрозами для РФ є розширення масштабів використання спеціальними службами окремих держав засобів інформаційно-психологічного впливу, націленого на дестабілізацію внутрішньополітичної та соціальної ситуації у різних регіонах світу, до підризу суверенітету та порушення територіальної цілісності інших держав. Відмічаються тенденції до збільшення у зарубіжних ЗМІ об'ємів матеріалів, що містять упереджену оцінку державної політики РФ. Російські ЗМІ часто стикаються з дискримінацією, російським журналістам створюють перешкоди для здійснення їх професійної діяльності. Нарощується інформаційний вплив на населення Росії, у першу чергу, на молодь з метою розмивання традиційних російських духовно-моральних цінностей. Стратегічними напрямками у оборонній сфері є стримування та недопущення військових конфліктів, які можуть виникнути в результаті використання інформаційних технологій; прогнозування, знаходження та оцінки інформаційних загроз, у т.ч. Збройним Силам РФ в інформаційній сфері; нейтралізація інформаційно-психологічного впливу, у т.ч. націленого на підризу історичних основ та патріотичних традицій, пов'язаних із захистом Вітчизни. У забезпеченні державної та громадської безпеки – протидія використанню інформаційних технологій для пропаганди екстремістської ідеології, розповсюдження ксенофобії, ідей національної виключності задля підризу суверенітету, політичної та соціальної стабільності, насильницької зміни конституційного ладу, порушення територіальної цілісності РФ; нейтралізація інформаційних впливів, націлених на розмиття традиційних російських духовно-моральних цінностей [9].

Акцентуалізація вищевказаних загроз та пріоритетів свідчать про зростання ролі стратегічних комунікацій не лише при захисті власних національних інтересів, а й при системному впливі на супротивника. Основну сутність сучасної інформаційно-

комунікаційної політики Російської Федерації визначено у програмній статті начальника Генерального Штабу Збройних сил генерала Валерія Герасимова. У своїй статті «Цінності науки у передбаченні» він зазначив, що «акцент методів, що використовуються у протиборствах, зміщуються у бік широкого використання політичних, економічних, інформаційних, гуманітарних та інших невійськових заходів, що реалізуються з використанням протестного потенціалу населення. Все це доповнюється військовими засобами скритого характеру, у т.ч. використанням заходів інформаційного протиборства та діями сил спеціальних операцій. Широке розповсюдження отримали асиметричні дії, які дозволяють невіловати перевагу супротивника у збройній боротьбі. До них відноситься використання сил спеціальних операцій та внутрішньої опозиції для створення постійно діючого фронту на всій території держави, що протистоїть, а також інформаційний вплив, форми та способи якого постійно удосконалюються» [1]. По суті, вказані у Стратегії національної безпеки та Доктрині інформаційної безпеки РФ ризики є втіленням основних напрямків інформаційно-комунікаційного впливу на супротивника з метою домінування в інформаційно-смысловому просторі.

Вражає ширина та глибина інформаційно-комунікаційної інфраструктури, через яку йде наповнення власного та зовнішніх інформаційно-смыслового просторів. Як зазначено в аналітичній доповіді Національного інституту стратегічних досліджень «Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії» агресивного інформаційно-психологічного впливу зазнало не тільки українське суспільство, громадяни країн пострадянського простору, а й, не в останню чергу, населення США, країн ЄС. Оплотом російського іномовлення, без перебільшення, можна назвати телеканал Russia Today (надалі RT), заснований у 2005 р., що транслюється у понад 100 країнах світу, має 700 млн. аудиторії (мовлення здійснюється цілодобово). Телеканали «RT America» та «RT UK» здійснюють мовлення з власних студій у Вашингтоні та Лондоні. Три інформаційні телеканали здійснюють цілодобове мовлення з Москви на аудиторію більше 100 країн світу англійською, арабською та іспанською мовами. Наприкінці 2014 р. було запущено інтернет-портал «Sputnik», який використовує інформаційний потік телеканалу RT, що значно збільшує можливості доступу до інформації, яку створює та поширює RT [4, С. 61-62].

Інтернет-портал «Sputnik» є інтерактивним майданчиком, що надає можливість підключення інтернет-радіостанції «Sputnik», а також можливість інтернет-доступу до телеканалів RT. Мовлення здійснюється 45 мовами. Пріоритет надається США, Канаді, Західній Європі, Китаю, Індії, Латинській Америці, Японії, країнам Близького Сходу. Основна концепція нової інформагенції «Sputnik» – утримання користувача інтернету в своєму інформаційному полі.

В євроатлантичному інформаційному просторі досить впевнено себе почуває напівдержавний засіб масової комунікації – ВАН «Первый канал». Цільова аудиторія – звичайні європейські та американські громадяни, зокрема, й представники останніх хвиль еміграції з СРСР. Характерно, що досить висока якість контенту, створеного у РФ, дає змогу утримувати широку аудиторію (близько 250 млн осіб) як у Німеччині, США, Канаді, так і в Ізраїлі, Швеції, Фінляндії, Франції, Італії та Іспанії, особливо у країнах Балтії та Білорусі, враховуючи саме високий процент вихідців із Радянського Союзу.

З метою посилення можливостей впливу ЗМІ РФ на ефективність сприйняття інформації широкими верствами населення різних країн активно залучаються різні аналітичні центри. Зокрема, упродовж 2014 року інформагенція «РИА-Новости», інформвидання Lenta.ru, RT, та ін. неодноразово замовляли дослідження в Аналітичного центру Brand Analytics, створеного на базі однієї з провідних ІТ-компаній РФ [4, С. 61-62].

У 2015 році в новій редакції бюджету російської федеральної програми «Інформаційне суспільство» було передбачено збільшення бюджетного фінансування інформаційних заходів на 44,7 млрд. руб. Одержувачами цих грошей є саме телеканал RT та Міжнародна інформаційна агенція «Росія сьогодні». Бюджет компанії, що й минулого року нараховував півмільярда, у 2015 році було збільшено на 41 %. Особливо показовим є те, що 23 млрд руб. буде спрямовано на «захист національних інтересів» [4, С. 62]. У 2016 році влада РФ виділила з бюджету майже 61 млрд рублів (914 млн доларів США) на підтримку ЗМІ. Найдорожче бюджету обходяться медіа-групи ВДТРК: тільки субсидія на забезпечення їх роботи і виробництво програм у 2016 році становить 21,8 млрд рублів. На другому місці Russia Today (17,5 млрд рублів). Також держава оплачує

діяльність інформагенції ТАРС, «Російської газети», телеканалу «Громадське російське телебачення» та інших. Телерадіокомпанія «Зірка» і «Парламентська газета» є винятками: їх роботу оплачує не «Роспечать», а Рада Федерації і Міноборони відповідно. У 2016 році Міноборони скоротило витрати на «Зірку» вдвічі, витративши 1 млрд рублів проти 2 млрд рублів в 2015-му [5].

Незважаючи на певне падіння фінансування провідних інформресурсів, кошти що виділяються забезпечують безперербійне наповнення власного та зовнішнього інформаційного простору необхідними смислами, щоб впливати на формування та реалізацію політичного, економічного, культурного та ін. порядку денного.

Це частина бюджетів, які виділяються на функціонування тільки ЗМІ. Додаткового аналізу та оцінки потребують інші інструменти реалізації інформаційно-комунікаційної політики через громадську дипломатію, грантову підтримку інститутів громадянського суспільства, культурних центрів, науково-освітніх установ, науково-технічне співробітництво тощо.

Аналіз вищевказаних документів свідчить про стратегічне визнання інформаційно-комунікаційної політики задля досягнення політичних цілей, утримання масової свідомості цільових груп з необхідному фокусі. Потужна і системна діяльність Російської Федерації в інформаційно-комунікаційному просторі потребує постійного моніторингу, оцінки та вироблення адекватних заходів реагування. Для України досвід РФ є достатньо показовим, як з точки зору впливу на внутрішні процеси, так і для вироблення власних моделей гуртування суспільства, зміцнення політичної системи та взаємодії з зовнішнім світом.

Враховуючи поточну геополітичну ситуацію, РФ продовжить нарощувати свою присутність у глобальному інформаційно-комунікаційному просторі до тих пір, доки не будуть досягнуті поставлені стратегічні цілі. Незважаючи на тиск з боку західних країн, економічні та фінансові втрати від санкцій, технічне обмеження доступу російських ЗМК, боротьба триватиме. Акцент буде зміщуватися у бік буферних зон та зон конфлікту інтересів, зокрема на пострадянському просторі, у Східній Європі, Балканах, країнах Балтії. Основними полями смислового протиборства будуть питання, пов'язані з прагненням колишніх республік СРСР вийти з-під впливу РФ, розширення НАТО, єдності ЄС тощо.

Бібліографічний список:

1. Герасимов В. Ценность науки в предвидении // Валерий Герасимов. – Режим доступа: <http://www.vpk-news.ru/articles/14632>
2. Доктрина информационной безопасности РФ. – Режим доступа: <http://www.scrf.gov.ru/documents/6/5.html>
3. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської – К. : НІСД, 2016. – 109 с. – Режим доступа: http://www.niss.gov.ua/public/File/2016_nauk_anal_rozrob/inform_vukluku.pdf
4. Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії : аналіт. доп. / за заг. ред. А. Баровської – К. : НІСД, 2016. – 109 с. – Режим доступа: http://www.niss.gov.ua/public/File/2016_nauk_anal_rozrob/inform_vukluku.pdf
5. На підтримку ЗМІ з російського бюджету в 2016 році виділили 914 млн доларів, – Forbes. ІНФОГРАФІКА. – Режим доступа: https://ua.censor.net.ua/news/400334/na_pidtrymku_zmi_z_rosiyiskogo_byudjetu_v_2016_rotsi_vydilyly_914 mln_dolariv_forbes_infografika
6. Нагорняк Т. Л. Брендинг території як напрям політики глобального, національного та регіонального рівнів / Т. Л. Нагорняк // Сучасне суспільство. – 2014. – Вип. 2. – С. 106-121. – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cuc_2014_2_13
7. Почепцов Г.Г. Смысловые та інформаційні війни / Г. Г. Почепцов // Інформаційне суспільство. – 2013. – Вип. 18. – С. 21-27. – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2013_18_6
8. Стратегия национальной безопасности Российской Федерации до 2020 года. – Режим доступа: http://www.kremlin.ru/ref_notes/424
9. Указ Президента Российской Федерации от 05.12.2016 г. № 646 Об утверждении Доктрины информационной безопасности Российской Федерации. – Режим доступа: <http://kremlin.ru/acts/bank/41460>
10. Указ Президента Российской Федерации от 31.12.2015 г. № 683 О Стратегии национальной безопасности Российской Федерации. – Режим доступа: <http://kremlin.ru/acts/bank/40391>

В статье рассмотрены основы информационно-коммуникационной политики Российской Федерации в контексте защиты и продвижения национальных интересов в мире. Проведен анализ базовых документов, определяющих ее принципы и характер в контексте брендинга территорий. Определены стратегические направления, механизмы формирования и реализации, внутренние и внешние риски. Указанные векторы влияния на имидж, репутацию и бренды политических территорий (стран и их объединений).

In the article there were reviewed foundations of the informative and communication policy of Russian Federation within the context of defense and promotion of national interests in the world. There were analyzed basic documents defining its principles and nature within the context of territory branding. There were defined strategic ways and mechanisms of its implementation, internal and external risks. There were outlined vectors of the influence on the image, reputation and brands of political territories (countries and their associations).

Стаття надійшла до редколегії 22.02.2017

УДК 327.5

Михальська В.В., ДонНУ імені Василя Стуса

МІЖНАРОДНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЯК СУБ'ЄКТ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ПОСТКОНФЛІКТНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ: ДОСВІД ХОРВАТІЇ

В статті досліджуються механізми політики управління постконфліктними територіями, що застосовуються міжнародними адміністраціями. Предметом дослідження є досвід Хорватської Республіки, де після завершення конфлікту між найбільшими етнічними спільнотами країни – хорватами та сербами, управління здійснювалося Тимчасовою адміністрацією ООН для Східної Славонії. Проаналізовано умови, за яких Адміністрація здійснювала свою діяльність. Виявлені ключові риси, якими характеризувалася діяльність Адміністрації, а саме нейтральність та нестандартні підходи до управління. Здійснена оцінка ефективності механізмів, що застосовувалися Адміністрацією.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Формування концепту політики управління постконфліктними територіями для його застосування в контексті українських політичних реалій є на сьогодні критично важливим. Для більш прикладної концептуалізації автор досліджує емпіричні моделі політики управління постконфліктними територіями на прикладах інших країн. Досвід Хорватії є у цьому напрямку унікальним, адже управління постконфліктною